

Prva Poletna andragoška šola v Ajdovščini

Nives Ličen

»Pej, je blu lepu?«

»Šaldo lepu!«

(L. Zorzut)

V današnjem času in družbi so stalne le spremembe. V takšnem vihnem dogajanju je najpomembnejši človek, ki zmore slediti spremembam in jih zna sooblikovati. Pomembne so vse skupine ljudi, tiste, ki so na geografskem in družbenem obrobju, tiste, ki so prestore ali premlade za »službo«, ki so delovno dobo dopolnile ali je še niso začele, ker službe ne dobijo.

Zato je bila Poletna andragoška šola z naslovom Izobraževanje odraslih in lokalni razvoj postavljena v manjši slovenski kraj zunaj središča. Če ne bi bila to Ajdovščina, bi lahko bil Slovenj Gradec ali Ilirska Bistrica...

Poletna andragoška šola, ki jo je pripravila Katedra za andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je nastala zaradi čedalje večjih potreb po praktično uporabnem andragoškem znanju. Šola bo stalna oblika izpopolnjevanja andragogov in drugih strokovnjakov, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. Andragoški delavci se bodo vsako leto srečevali, pregledovali teoretična spoznanja in jih povezovali s praktičnimi ugotovitvami in izkušnjami udeležencev.

Od 3. do 7. julija smo se andragoški delavci iz Slovenije in nekateri gostje iz tujine srečevali z domačini iz Ajdovščine in okoliških vasi. Želeli smo si izmenjati izkušnje in poiskati poti, načine, kako spajati učenje z vsakdanjim življenjem. Vedno bolj se kaže razhajanje med šolo in življenjem. S šolskim znanjem, ki je ocenjevano, ne znamo reševati svojih vsakdanjih težav, ne znamo jih identificirati, ne znamo sporočati svojih želja, nestrinjanja, potreb...

Odrasli nimajo ne časa ne želje, da bi se izobraževali na dolgotrajnih tečajih, od katerih bodo lahko uporabili le malo. Da bi ugotovili, kaj ljudje potrebujejo, moramo biti v stiku z njimi, da sprti spoznavamo realnost, da ugotavljamo, kakšen je način življenja.

Že pred začetkom Poletne andragoške šole smo raziskovali možnosti izobraževanja v štirih vipavskih vaseh, od katerih vsaka živi drugače, v vsaki so drugačni vzorci socialnega vedenja. Kraj in ljudje, s katerimi živiš, ti tudi oblikujejo mere videnja.

Pomembno je, da iščemo potrebe po izobraževanju v območnih skupnostih. Udeleženci Poletne andragoške šole smo se zato družili z domačini na različne načine. Zvečer smo se srečevali ob kulturnih dogodkih, spoznavali domače umetnike preteklosti in sedanjosti, se sprehodili po Vipavskem Križu, prisluhnili pridigam Janeza Svetokriškega v samostanski cerkvi in Pravcam

z Gore Franca Černigoja v Lavričevi knjižnici, si ogledali načrt za obnovo Lanthierijevega gradu v Vipavi... Z domačini smo se srečevali pri terenskem delu, se pogovarjali, ko smo delali ankete, v Pilonovi galeriji, kjer je šola potekala, smo skupaj prisluhnili predavanjem in delali v delavnicah. Teoretične ugotovitve smo skušali umestiti v prostor, saj izobraževanje v območni skupnosti temelji na skupinah ljudi, ki si izmenjujejo znanje in skupaj razvijajo svoj kraj.

Irske izkušnje kažejo, da mora izobraževanje v območnih skupnostih temeljiti na programih, ki so narejeni skupaj z ljudmi, ne pa, da jih strokovnjaki napravijo za ljudi. Programi morajo ponuditi znanje, ki je uporabno, metode dela morajo biti prilagojene potrebam učečih se, v oblikovanje in vodenje projektov izobraževanja morajo biti vključeni domačini.

»Pomembni so posamezniki,« je poudarila M. Sloby iz Glasgova, »na katere se lahko izobraževalci oprejo.« Takih ljudi je v Ajdovščini veliko. Izobraževalci imajo v območni skupnosti predvsem dve nalogi: pomagajo odkrivati potrebe in ljudem omogočajo, da se zavedo svojih možnosti, da si sami pridobijo znanje za reševanje težav.

Po celotedenskem druženju smo ugotavljali, da je za razvoj krajev pomembna vizija, ki jo imajo ljudje, in njena vkoreninjenost v občutenju preteklega in sedanjega utripa kraja. Območnega razvoja se ne da načrtovati brez ljudi, ki se identificirajo s svojim krajem. Razvoj krajev torej temelji na ljudeh, ki s svojim življenjem povezujejo izročilo s sedanjostjo in prihodnostjo. Vsak kraj živi malo drugače in le s svojo posebnostjo se lahko razvija, k temu pa lahko pripomore tudi izobraževanje odraslih.